

Správa o hospodárení Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou za rok 2020

I. Spôsob hospodárenia

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“) predkladá správu o hospodárení za príslušný rok.

Úrad, tak ako aj po minulé roky, hospodáril s prostriedkami verejného zdravotného poistenia v súlade so schváleným rozpočtom, ktorý je súčasťou rozpočtu verejnej správy.

Úrad vedie účtovníctvo v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Postupy účtovania a účtovná osnova sú určené opatrením Ministerstva financií SR zo 14. novembra 2007 č. MF/24342/2007-74 v platnom znení.

Pri sledovaní plnenia rozpočtu verejnej správy úrad uplatňuje rozpočtovú klasifikáciu v zmysle § 4 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorej sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu verejnej správy. Príjmy a výdavky úrad sleduje podľa Opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších dodatkov, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie.

Súčasťou správy sú Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky k riadnej účtovnej závierke a Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách zostavené k 31. decembru 2020.

II. Charakteristika schváleného rozpočtu na rok 2020

Rozpočet úradu na rok 2020 bol schválený Národnou radou Slovenskej republiky uznesením č. 2279 z 03. decembra 2019.

Celkové príjmy úradu boli schválené na úrovni 55 644 335 eur. Hlavným príjmom úradu je každoročný príspevok na činnosť úradu od zdravotných poisťovní (ďalej len „ZP“) podľa § 30 zákona č. 581/2004 Z. z., ktorého výška je 0,45 % z vymeriavacieho základu. V roku 2020 sa pre krytie výdavkov rozpočtovali zdroje z príspevku na činnosť od ZP prijaté v decembri 2019 na úrovni 20 600 791 eur, ktoré sa do roku 2020 presúvali v rámci zostatku finančných prostriedkov z predchádzajúcich rokov. Príspevok prijatý v decembri 2020 na činnosť úradu v roku 2021 bol schválený na úrovni 21 952 877 eur.

Ďalšími schválenými príjmami úradu boli príjmy získané z administratívnych činností a príjmy z činnosti súdnolekárskych a patologicko-anatomických (ďalej len „SLaPA“) pracovísk.

Výdavky úradu sa pre rok 2020 predpokladali na úrovni 22 367 877 eur.

III. Čerpanie rozpočtu v roku 2020

Tabuľka č. 1 - Vyhodnotenie plnenia rozpočtu za rok 2020 podľa metodiky ESA 2010

(v eurách)

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou		S 2019	R 2020	S 2020	Plnenie R 2020 v %
	Príjmy bežného roka, v tom:	21 347 619	22 707 877	22 984 659	101,2
200	Nedaňové príjmy, v tom:	906 767	755 000	815 283	108,0
220	Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	903 152	750 000	811 025	108,1
222	Pokuty, penále a iné sankcie	400	0	28 911	-
223	Príjmy z činnosti úradu	902 752	750 000	782 114	104,3
230	Kapitálové príjmy	0	0	0	-
240	Úroky z tuzemských úverov, z toho:	3 253	5 000	3 465	69,3
243	Z účtov finančného hospodárenia	3 253	5 000	3 465	69,3
290	Iné nedaňové príjmy	362	0	792	-
300	Granty a transfery, v tom:	20 440 852	21 952 877	22 169 375	101,0
312001	Zo štátneho rozpočtu na právne zastúpenie	0	0	4 814	-
312003	Zo zdravotných poisťovní	20 440 852	21 952 877	22 164 561	101,0
400	Príjmy z transakcií s fin. aktívami a pasívami	34 611 608	32 936 458	38 330 090	116,4
453	Prostriedky z predchádzajúcich rokov	34 609 951	32 936 458	38 330 090	116,4
456	Iné príjmové finančné operácie - kurzové rozdiely	1 657	0	0	-
Príjmy spolu		55 959 228	55 644 335	61 314 748	110,2
600	Bežné výdavky, v tom:	17 621 706	20 217 877	18 496 985	91,5
610	Mzdy, platy, služobné príjmy	7 673 276	8 421 000	8 010 492	95,1
620	Poistné a príspevok do ZP	2 755 527	3 091 200	2 877 706	93,1
630	Tovary a služby	7 164 724	8 595 677	7 584 078	88,2
640	Bežné transfery	28 178	110 000	24 708	22,5
700	Kapitálové výdavky	7 432	2 000 000	872 203	43,6
800	Výdavky z transakcií s fin. aktívami a pasívami	0	150 000	333 253	222,2
819003	Kurzové rozdiely	0	150 000	333 253	222,2
Výdavky spolu		17 629 138	22 367 877	19 702 441	88,1
Celkový prebytok / schodok (+/-)		38 330 090	33 276 458	41 612 308	125,1
Vylúčenie finančných operácií		-34 611 608	-32 786 458	-37 996 837	-
Vylúčenie príjmových FO		-34 611 608	-32 936 458	-38 330 090	-
Vylúčenie výdavkových FO		0	150 000	333 253	-
Medziročná zmena stavu pohľadávok zvýš.(+)/zniž(-) pohľadávok		786 400	0	-396 140	-
Medziročná zmena stavu záväzkov zvýš.(-)/zniž(+) záväzkov		-214 375	0	-350 834	-
Prebytok / schodok (+/-) (ESA 2010)		4 290 506	490 000	2 868 496	585,4
Príjmy ESA 2010		22 134 019	22 707 877	22 588 519	99,5
Výdavky ESA 2010		17 843 513	22 217 877	19 720 023	88,8
Saldo ESA 2010		4 290 506	490 000	2 868 496	585,4

A.1. Príjmy rozpočtu

Celkové príjmy úradu za rok 2020 boli na úrovni 61 314 748 eur, pričom v porovnaní so schváleným rozpočtom dosiahli vyššiu sumu o 5 670 413 eur, čo bolo spôsobené najmä vyšším zostatkom prostriedkov z predchádzajúcich rokov, a to o 5 393 632 eur oproti schválenému

rozpočtu na rok 2020. Medziročný nárast celkových príjmov oproti roku 2019 je vo výške 5 355 520 eur.

Rozpočet úradu na rok 2020 uvažoval s **transferom od ZP** vo výške 21 952 877 eur. V nadväznosti na epidemickú situáciu v súvislosti s ochorením Covid-19 Národná rada SR schválila zákon č. 264/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony vrátane zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Predmetnou novelou boli upravené lehoty na účely ročného prerozdeľovania poistného vykonávaného za rok 2019, ako aj presné stanovenie výšky preddavku na príspevok poukazovaný zdravotnými poisťovňami na činnosť úradu. **Preddavok na príspevok na činnosť úradu na rok 2021** bol koncom decembra 2020 prijatý v plnej výške 22 164 561 eur stanovenej v predmetnom zákone, pričom bol o 211 684 eur vyšší ako predpokladal schválený rozpočet na rok 2020. Konečné vyúčtovanie príspevku a vyrovnanie reálnej výšky príspevku na úroveň 22 481 328,40 eur bolo realizované v zákonnej lehote do 20. marca 2021.

Príjmy z činnosti úradu za rok 2020 boli v čiastke 782 114 eur s plnením na 104,3 % z rozpočtovanej úrovne. Táto príjmová položka sa skladá z dvoch častí z príjmov z činnosti SLaPA pracovísk, ako aj z poplatkov za administratívne činnosti úradu.

V decembri 2019 úrad uplatnil zmluvné pokuty v rámci dodávateľských vzťahov v celkovej výške 31 100 eur, ktoré boli v roku 2020 uhrádzane aj v nadväznosti na splátkové kalendáre. Podpoložka **Pokuty, penále a iné sankcie** bola k 31. decembru 2020 plnená vo výške 28 911 eur, pričom zvyšná suma uplatnených pokút bude realizovaná v roku 2021. Predmetná podpoložka zahŕňa aj úroky z omeškania v exekučnom konaní, a to vo výške 11 eur.

Nerozpočtovanými príjmami v celkovej čiastke 792 eur boli **iné nedaňové príjmy**. V rámci iných príjmov úrad vykazuje k 31. decembru 2020 príjmy z refundovaného poštovného za exekúcie v hodnote 110 eur na ekonomickej podpoložke 292 027 Iné. Na ekonomickej podpoložke 292 019 z refundácie eviduje úrad sumu 682 eur, a to vo vzťahu k refundácii výdavkov na zahraničné pracovné cesty z roku 2019 týkajúce sa projektu EESSI, ktoré úrad prijal v roku 2020.

V nadväznosti na prebiehajúce súdne spory so spoločnosťou FLOW, s. r. o. úrad uzatvoril zmluvu s advokátskou kanceláriou Soukeník-Štrpka, s. r. o. za účelom právneho zastúpenia v celkovej hodnote 1 140 000 eur s DPH za celé obdobie právneho zastúpenia. Dôvodom sporu je rozhodnutie úradu pri registrácii novej súkromnej zdravotnej poisťovni, v ktorom spoločnosť požaduje zaplatiť 280 000 000 eur s príslušenstvom. Žaloba bola podaná na súd. Úrad požaduje zamietnuť žalobu v celom rozsahu. Dňa 16. apríla 2020 úrad zaevidoval tretiu faktúru za poskytnuté služby vo výške 4 814 eur, ktorá bola uhradená 24. apríla 2020 a následne bola podaná žiadosť na MF SR o refundáciu predmetných výdavkov zo štátneho rozpočtu. V mesiaci august úrad prijal z kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR predmetnú výšku prostriedkov.

Príjmy z účtov finančného hospodárenia vo výške 3 465 eur úrad prijal ako úroky z bankových účtov.

Tabuľka č. 2 - Plnenie rozpočtu príjmov za rok 2020

(v eurách)

Názov položky	S 2019	R 2020	S 2020	Plnenie R 2020 v %
Príjmy z činnosti úradu	902 752	750 000	782 114	104,3
Pokuty, penále a iné sankcie	400	0	28 911	-
Kapitálové príjmy	0	0	0	-
Úroky z tuzemských účtov	3 253	5 000	3 465	69,3
Iné nedaňové príjmy	362	0	792	-
Zo štátneho rozpočtu na právne zastúpenie	0	0	4 814	-
Zo zdravotných poisťovní	20 440 852	21 952 877	22 164 561	101,0
Príjmy úradu v bežnom roku	21 347 619	22 707 877	22 984 659	101,2

A.2. Príjmové finančné operácie

Prostriedky z predchádzajúcich rokov

Zostatok prostriedkov k 01. januáru 2020 v sume 38 330 090 eur sa skladá z troch častí:

- príspevok ZP na činnosť úradu na rok 2020, ktorý bol uhradený úradu v decembri 2019 v sume 20 440 852 eur, pričom predpokladaný príjem bol na úrovni 20 600 791 eur,
- kumulovaný prebytok hospodárenia úradu predchádzajúcich rokov vo výške 17 608 382 eur, ktorý je oproti predpokladu zahrnutému v schválenom rozpočte vyšší o 5 272 715 eur v dôsledku posunutia procesu verejného obstarávania na viaceré kapitálové výdavky,
- zdroje prijaté zo zahraničných grantov v zostatkovej výške 280 856 eur na projekt EESSI.

Tabuľka č. 3 - Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a pasívami

(v eurách)

Názov položky	S 2019	R 2020	S 2020	Plnenie R 2020 v %
Príjmy z transakcií s fin. aktívami a pasívami	34 611 608	32 936 458	38 330 090	116,4
• Prostriedky z predchádzajúcich rokov	34 609 951	32 936 458	38 330 090	116,4
Zo zdravotných poisťovní	19 961 457	20 600 791	20 440 852	99,2
Vlastné zdroje	14 365 698	12 335 667	17 608 382	142,7
Zahraničné granty bežné od medzinárodnej organizácie	282 796	0	280 856	-
• Iné príjmové finančné operácie - kurzové rozdiely	1 657	0	0	-

B.1. Výdavky rozpočtu

Výdavky v roku 2020 tvorili sumu 19 702 441 eur. V porovnaní so schváleným rozpočtom je čerpanie o 2 665 436 eur nižšie, a to najmä z dôvodu nízkeho čerpania kapitálových výdavkov, ako aj paušálnych výdavkov na údržbu softvérov v dôsledku posunutia procesu verejného obstarávania a ich realizácie. V porovnaní so skutočnosťou z roku 2019 boli výdavky vyššie o 2 073 303 eur najmä v nadväznosti na vyššie čerpanie kapitálových výdavkov, výrazné zvýšenie výdavkov na osobné ochranné pracovné prostriedky, či vo vzťahu k úhrade za kurzovú stratu vyplývajúcu z činnosti styčného orgánu.

Tabuľka č. 4 - Čerpanie rozpočtu výdavkov za rok 2020

(v eurách)

Názov položky	S 2019	R 2020	S 2020	Plnenie R 2020 v %
Mzdy, platy, služobné príjmy	7 673 276	8 421 000	8 010 492	95,1
Poistné a príspevok do ZP	2 755 527	3 091 200	2 877 706	93,1
Tovary a služby	7 164 724	8 595 677	7 584 078	88,2
Bežné transfery	28 178	110 000	24 708	22,5
Bežné výdavky celkom	17 621 706	20 217 877	18 496 985	91,5
Kapitálové výdavky	7 432	2 000 000	872 203	43,6
Výdavky z transakcií s fin. aktívami a pasívami - kurzové rozdiely	0	150 000	333 253	222,2
Výdavky celkom	17 629 138	22 367 877	19 702 441	88,1

B.1.1. Bežné výdavky

Bežné výdavky boli rozpočtované v čiastke 20 217 877 eur, v skutočnosti boli čerpané v sume 18 496 985 eur, t. j. na 91,5 % zo schváleného rozpočtu. Medziročný nárast bežných výdavkov oproti roku 2019 je na úrovni 875 279 eur, t. j. o 5,0 %, najmä v nadväznosti na medziročný nárast výdavkov na osobné ochranné pracovné prostriedky, ako aj na prehliadky, či prepravu mŕtvych tiel na pitvu.

Mzdy, platy a iné služobné príjmy boli rozpočtované vo výške 8 421 000 eur, skutočné čerpanie bolo na úrovni 8 010 492 eur, pričom oproti roku 2019 vzrástlo o 337 216 eur. V uvedenom náraste výdavkov bolo zohľadnené aj pôsobenie zdravotníckych pracovníkov v 1. línii pri pitvách mŕtvych tiel nakazených vírusom SARS-COV-2. V rámci miezd boli realizované aj mzdy za činnosť súvisiacu s projektom EESSI, a to vo výške 6 129 eur z prostriedkov zahraničného grantu a 2 043 eur z vlastných zdrojov úradu ako zmluvné spolufinancovanie k projektu.

V rozpočte na rok 2020 boli **výdavky na poistné a príspevky do poisťovní** predpokladané v čiastke 3 091 200 eur, pričom skutočnosť bola vo výške 2 877 706 eur. V rámci celkovej sumy bolo zúčtované aj povinné poistné k mzdám za činnosť súvisiacu s projektom EESSI, a to vo výške 2 142 eur z prostriedkov zahraničného grantu a 714 eur z vlastných zdrojov úradu.

Výdavky za tovary a služby boli rozpočtované na rok 2020 na úrovni 8 595 677 eur. Skutočné výdavky dosiahli výšku 7 584 078 eur. Výdavky za tovary a služby oproti rovnakému obdobiu v roku 2019 vzrástli o 419 354 eur, t. j. o 5,9 %, a to najmä v dôsledku nárastu výdavkov na osobné ochranné pracovné prostriedky, dezinfekciu, ako aj nárastu výdavkov za prehliadky a prepravu mŕtvych tiel na pitvu.

Položka **Energie, voda a komunikácie** bola čerpaná na 60,9 % z úrovne schváleného rozpočtu, pričom oproti predchádzajúcemu roku došlo k poklesu o 20,1 %. Uvedený pokles spôsobil jednorazový výdavok na podpoložke 632004 Komunikačná infraštruktúra za zriadenie elektronickej komunikačnej služby v roku 2019 v hodnote 157 920 eur.

V položke **Materiál** boli výdavky v roku 2020 na úrovni 640 277 eur so 77,3 % medziročným nárastom oproti roku 2019. Najvýraznejší nárast v oblasti výdavkov na materiál zaznamenala podpoložka 633 010 Pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky vplyvom epidemickej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19. Napriek skutočnosti, že v roku 2019 boli jednorazové osobné ochranné pracovné prostriedky evidované na podpoložke 633006 Všeobecný materiál, výdavky na všetky ochranné pomôcky predstavovali v tomto roku objem 25 605 eur. Vplyvom zvýšenej potreby osobných ochranných pracovných prostriedkov, ako aj vplyvom výrazného nárastu ich cien, zaznamenali predmetné výdavky v roku 2020 medziročný nárast o 784,5 %, a to na sumu 226 489 eur.

Všeobecný materiál medziročne vzrástol o 17,0 %, najmä v dôsledku zvýšeného zabezpečovania dezinfekčných prostriedkov vplyvom epidemickej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19. Napriek výraznejšiemu nárastu počtu vykonaných pitiev, a to o 11,2 % oproti roku 2019, vplyvom poklesu vykonaných toxikologických vyšetrení došlo len k miernemu zvýšeniu výdavkov na špeciálny zdravotnícky materiál, chemikálie a liečivá.

V roku 2020 došlo k zvýšenému zabezpečeniu SLaPA pracovísk prístrojovým vybavením oproti roku 2019.

Položka **Dopravné** sa udržiava na približne rovnakej úrovni ako v predchádzajúcich obdobiach. Vplyvom poklesu mobility počas epidemickej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19 nastalo mierne zníženie čerpania výdavkov na pohonné hmoty.

V oblasti **Rutinnej a štandardnej údržby** boli výdavky v roku 2020 vyššie o 24,1 % oproti roku 2019. V rámci údržby výpočtovej techniky bol v roku 2020 jednorazovo uhradený dvojročný pozáručný servis serverov v hodnote 33 312 eur, čo výrazne zvýšilo výdavky na predmetnej podpoložke. Mierny nárast výdavkov nastal aj v oblasti údržby prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení, ako aj v oblasti údržby budov, a to v nadväznosti na reálne potreby v roku 2020. Nízke čerpanie podpoložky 635009 Údržba softvéru oproti rozpočtovanej úrovni, a to na 32,6 %, spôsobilo posunutie realizácie softvéru pre projekt EESSI, ktorý by si v prípade plnenia pôvodného časového plánu vyžadoval výdavky na servisný paušál v celom roku 2020. Zároveň nebol čerpaný ani servisný paušál na komunikačnú platformu, ktorá je stále v štádiu príprav na verejné obstarávanie.

Mierny nárast položky **Nájomné za nájom** zohľadňuje zmluvné medziročné zvýšenie nájomného o sumu odrážajúcu index spotrebiteľských cien vyhlásený Štatistickým úradom SR.

V roku 2020 bola v položke **Služby** najkritickejšia podpoložka 637 034 **Zdravotníckym zariadeniam**, ktorá bola čerpaná na 132,0 % z rozpočtovanej úrovne v dôsledku nárastu výdavkov na prehliadky mŕtvych tiel. V rámci úprav rozpočtu musel úrad pristúpiť k zabezpečeniu zdrojov na predmetný účel z vlastných prostriedkov z predchádzajúcich rokov. Medziročný nárast výdavkov na podpoložke Zdravotníckym zariadeniam oproti roku 2019 predstavoval 135 080 eur, t. j. o 4,8 %, a to najmä v dôsledku nárastu počtu prehliadok mŕtvych tiel pri relatívne stabilizovaných cenách.

Výrazný medziročný nárast zaznamenali aj Špeciálne služby, a to o 16,7 %. Na uvedený nárast vplýval najmä medziročný nárast výdavkov na prepravu mŕtvych tiel na pitvy, a to o 34,4 %, čo je o 93 447 eur. V roku 2020 boli na predmetnej podpoložke evidované aj výdavky za exekučné poplatky, ktoré v predchádzajúcom období boli evidované na podpoložke 637 012 Poplatky a odvody. Podpoložka 637 012 Poplatky a odvody tak zaznamenala medziročný pokles oproti roku 2019 o 50,1 %.

Tabuľka č. 5 - Čerpanie vybraných výdavkových položiek

(v eurách)

Názov položky	S 2019	R 2020	S 2020	Plnenie R 2020 v %
Tovary a služby celkom	7 164 724	8 595 677	7 584 078	88,2
Cestovné náhrady	21 480	52 000	8 295	16,0
Tuzemské	11 355	26 000	7 673	29,5
Zahraničné	10 125	26 000	622	2,4
Energie, voda a komunikácie, z toho:	947 905	1 245 000	757 692	60,9
Energie	326 420	400 000	303 403	75,9
Poštové služby	60 693	130 000	60 370	46,4
Komunikačná infraštruktúra	414 122	460 000	245 535	53,4
Telekomunikačné služby	91 802	180 000	91 123	50,6
Materiál	361 061	546 000	640 277	117,3
Interiérové vybavenie	17 401	12 000	2 419	20,2
Výpočtová technika	32 478	50 000	19 332	38,7
Prevádzkové stroje, prístroje, zariadenie, technika a náradie	21 116	60 000	56 974	95,0
Všeobecný materiál	260 587	330 000	304 946	92,4
Pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky	13 484	40 000	226 489	566,2
Dopravné	29 951	67 000	27 085	40,4
Palivo, mazivá, oleje	10 369	28 000	6 865	24,5
Rutinná a štandardná údržba	338 727	977 000	420 371	43,0
Údržba výpočtovej techniky	1 951	30 000	37 836	126,1
Údržba prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení	40 737	55 000	63 511	115,5
Údržba budov, priestorov	34 900	70 000	54 884	78,4
Údržba softvéru	260 800	810 000	264 141	32,6
Nájomné za nájom	1 273 803	1 422 000	1 324 254	93,1
Nájomné budov, priestorov	1 230 832	1 350 000	1 278 611	94,7
Nájomné za stroje, prístroje	42 971	60 000	45 643	76,1
Služby	4 191 796	4 286 677	4 406 105	102,8
Školenia, kurzy, semináre, porady, konferencie, sympóziá	5 052	30 000	10 332	34,4
Všeobecné služby	145 250	240 000	154 139	64,2
Špeciálne služby	466 655	520 000	544 691	104,7
Náhrady	49 278	160 000	49 362	30,9
Štúdie, expertízy, posudky	216 587	380 000	201 197	52,9
Poplatky a odvody	67 373	70 000	33 597	48,0
Stravovanie	167 153	260 000	167 770	64,5
Odmeny zamestnancov mimopracovného pomeru	180 775	230 000	183 653	79,8
Zdravotníckym zariadeniam	2 813 655	2 233 177	2 948 735	132,0

Bežné transfery boli v roku 2020 použité iba vo výške 24 708 eur na nemocenské dávky, nakoľko centrálna úhrada softvérových licencií prostredníctvom Ministerstva financií SR v rozpočtovanej výške 76 522 eur nebola čerpaná v dôsledku neukončeného procesu verejného obstarávania zo strany ministerstva financií v roku 2020, na základe čoho následne ministerstvo financií nepožadovalo predmetnú úhradu.

B.1.2. Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky boli čerpané vo výške 872 203 eur. Z uvedeného objemu boli v hodnote 7 895 eur obstarané tlačiarne a termokamera na meranie teploty zamestnancom.

Výdavky na prístrojové vybavenie SLaPA pracovísk boli v roku 2020 v objeme 134 218 eur.

Pre projekt EESSI bol v roku 2020 obstaraný server v hodnote 68 590 eur, z čoho 25 721 eur bolo krytých rozpočtovanými vlastnými zdrojmi úradu a 42 869 eur z grantových prostriedkov na projekt EESSI získaných prostredníctvom CEF Telecom. V roku 2020 bol zrealizovaný aj vývoj softvéru pre EESSI v celkovej hodnote 661 500 eur, z čoho 431 784 eur bolo krytých vlastnými rozpočtovanými zdrojmi úradu a 229 716 eur z grantových prostriedkov. V zmysle uzavretých zmlúv o poskytnutí mimorozpočtových grantových zdrojov prostredníctvom CEF Telecom bude úrad v roku 2021 žiadať o refundáciu časti vlastných vynaložených prostriedkov na projekt EESSI v predbežnej výške 192 539,77 eur.

B.2. Výdavkové finančné operácie

Ostatné výdavkové finančné operácie – Kurzové rozdiely

V januári 2020 sa realizovala úhrada straty z kurzového rozdielu vzniknutého pri činnosti úradu ako styčného orgánu pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia vo vzťahu k styčným orgánom iných členských štátov EÚ. Vysporiadanie straty bolo realizované prevodom finančných prostriedkov z bežného účtu úradu na účet styčného orgánu vo výške 333 253 eur, z podpoložky 819003 Iné výdavkové finančné operácie – Kurzové rozdiely, a to z vlastných zdrojov úradu. Oproti predpokladanému kurzovému rozdielu v schválenom rozpočte na rok 2020 bola skutočnosť o 122,2 % vyššia v nadväznosti na vývoj výmenných kurzov referenčných mien počas roku 2019.

B.3. Prebytok rozpočtu úradu

Úrad na konci roka 2020 vykázal **prebytok hospodárenia** v sume 41 612 308 eur. Z tejto sumy tvorí preddavok na príspevok na činnosť úradu pre rok 2021 uhradený v decembri 2020 hodnotu 22 164 561 eur a vlastné prostriedky z predchádzajúcich rokov vo výške 19 447 747 eur, ktoré budú zabezpečovať krytie kapitálových výdavkov v nasledujúcich rozpočtových obdobiach. Medziročný nárast zostatku vlastných prostriedkov z predchádzajúcich rokov vyplýva zo zdĺhavejšieho procesu príprav a verejného obstarávania na väčšie investičné projekty, ako je napr. komunikačná platforma, EÚ projekty – ePrehliadky a Manažment údajov ÚDZS – CRP, RZP, RPZS, RÚ, či prístrojové vybavenie pre SLaPA pracoviská. Zároveň v predchádzajúcich rokoch došlo aj k nižšiemu čerpaniu predpokladaných výdavkov na údržbu softvéru, a to v dôsledku nečerpania servisných paušálov ku komunikačnej platforme, či k softvéru EESSI, ukončeného až v novembri 2020. Vyšší zostatok vlastných prostriedkov z predchádzajúcich rokov bude v nasledujúcom rozpočtovom období zabezpečovať aj dodatočné potrebné zdroje na krytie rastúcich výdavkov súvisiacich s výkonom prehliadok mŕtvych tiel, či dodatočných výdavkov súvisiacich so zákonnými zmenami v procese výkonu dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou.

Saldo hospodárenia úradu v **metodike ESA 2010** za rok 2020 predstavovalo prebytok vo výške 2 868 496 eur.

Tabuľka č. 6 - Prebytok hospodárenia úradu

(v eurách)

Názov položky	S 2019	R 2020	S 2020	Plnenie R 2020 v %
Príjmy celkom	55 959 228	55 644 335	61 314 748	110,2
Výdavky celkom	17 629 138	22 367 877	19 702 441	88,1
Prebytok hospodárenia úradu	38 330 090	33 276 458	41 612 308	125,1
Prebytok hospodárenia úradu v metodike ESA 2010	4 290 506	490 000	2 868 496	585,4

Rozpis plnenia rozpočtu vo všetkých položkách ekonomickej klasifikácie je uvedený vo výkaze Fin 1-12 – Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách, ktorý je súčasťou výročnej správy (v prílohe).

C. Vyhodnotenie hospodárenia úradu v roku 2020

C.1. Náklady a výnosy

Okrem povinnosti sledovať príjmy a výdavky podľa rozpočtovej klasifikácie má úrad zároveň povinnosť viesť účtovníctvo, ktoré sleduje náklady, výnosy a majetkovú pozíciu úradu.

Výkaz ziskov a strát k 31. decembru 2020 vyjadruje pozíciu úradu vo vzťahu k čerpaniu nákladov a výnosov. Medzi údajmi uvedenými v účtovníctve a údajmi uvedenými vo výkaze FIN 1-12 je časový nesúlad vyplývajúci z rozdielnej metodiky účtovania nákladov a výnosov a čerpania výdavkov.

a) Náklady

Celkové náklady úradu v roku 2020 predstavovali 20 675 469 eur. Oproti porovnateľnému obdobiu predchádzajúceho roka vzrástli o 1 432 426 eur.

Mzdové náklady boli vo výške 8 195 417 eur. Uvedená položka zahŕňa tarifné platy, pomernú časť finančných prostriedkov pripadajúcich na motivačnú zložku mzdy a zúčtované rezervy na nevyčerpané dovolenky. Medziročný nárast mzdových nákladov zohľadňuje aj pôsobenie zdravotníckych pracovníkov v 1. línii pri pitvách mŕtvych tiel nakazených vírusom SARS-COV-2.

Na mzdové náklady úradu vplýva vzdelanostná štruktúra zamestnancov úradu a povinnosť úradu zabezpečiť mzdové zvýhodnenie pre zamestnancov za prácu v sťaženom a zdraví škodlivom pracovnom prostredí. Táto povinnosť zo strany úradu je plnená voči zamestnancom na SLAPA pracoviskách. Z celkového počtu zamestnancov úradu v roku 2020 bolo zamestnaných na vyššie uvedených pracoviskách 187 zamestnancov, čo je 47,9 % podiel.

Náklady na zákonné zdravotné a sociálne poistenie predstavovali 2 864 597 eur, čo je 35,0 % zo mzdových nákladov.

Tabuľka. č. 7 - Porovnanie niektorých významných nákladových položiek

(v eurách)

Názov položky	S 2019	% z celkových nákladov	S 2020	% z celkových nákladov
Spotreba materiálu	480 870	2,5	617 571	3,0
Spotreba energie	374 466	1,9	357 557	1,7
Opravy a udržiavanie	91 481	0,5	163 705	0,8
Ostatné služby	2 988 245	15,5	3 244 632	15,7
Mzdové náklady	7 683 287	39,9	8 195 417	39,6
Zákonné poistenie	2 689 003	14,0	2 864 597	13,9
Zákonné sociálne náklady	94 107	0,5	520 080	2,5
Iné ostatné náklady	3 099 802	16,1	3 248 474	15,7
Odpisy dlhodobého majetku	1 219 423	6,3	828 652	4,0
Ostatné náklady	522 358	2,7	634 784	3,1
Náklady celkom	19 243 043	100,0	20 675 469	100,0

V štruktúre nákladov najvyšší podiel na celkových nákladoch okrem **mzdových nákladov** tvorili náklady na ostatné služby a iné ostatné náklady.

Náklady na spotrebu materiálu vzrástli oproti roku 2019 o 28,4 %. Najzásadnejší vplyv na nárast spotreby materiálu má epidemická situácia v súvislosti s ochorením Covid-19. Úrad v roku 2020 získal od Správy štátnych hmotných rezerv SR testy na prítomnosť vírusu SARS-COV-2 používané pri diagnostike ochorenia Covid-19 pri pitve mŕtveho tela v hodnote 106 942 eur. Zároveň došlo k medziročnému zvýšeniu nákladov na čistiace a dezinfekčné prostriedky o 102,1 %. Mierny nárast nákladov na ŠZM a lieky vyplýva z vyššieho počtu pitiev v roku 2020 pri zníženom množstve vykonaných toxikologických vyšetrení. V roku 2020 bolo obstarané aj vyššie množstvo prístrojového vybavenia pre SLAPA pracoviská. Najväčší pokles v nákladoch na spotrebu materiálu zaznamenal nehmotný majetok, a to o 44,3 %, v rámci ktorého bola v roku 2019 účtovaná rezerva na nevyúčtované poplatky za softvérové licencie Microsoft za 2 roky 2018 a 2019 vo výške 153 044 eur. V roku 2020 je doúčtovaná už len rezerva na softvérové licencie na príslušný rok 2020 vo výške 76 522 eur. Zároveň náklady na jednorazové osobné ochranné prostriedky sú v roku 2020 účtované v rámci zákonných sociálnych nákladov.

Náklady na energie v celkovom čerpaní zaznamenali zníženie o 4,5 %, najmä z dôvodu nižšieho ročného vyúčtovania elektrickej energie pre Súdnolekárske pracovisko a Patologickoanatomické pracovisko v Bratislave za rok 2019 oproti očakávanej rezerve. Zároveň sa v roku 2020 znížila očakávaná rezerva na ročné vyúčtovanie elektrickej energie za rok 2020.

Náklady na opravy a udržiavanie medziročne vzrástli o 78,9 %. V nadväznosti na potrebu vzrástli medziročne náklady na údržbu výpočtovej techniky vrátane zabezpečenia servisu serverov. V roku 2020 rovnako došlo k zvýšenej potrebe údržby a opráv prevádzkových prístrojov na SLAPA pracoviskách úradu. Na nárast nákladov na opravu budov, priestorov a objektov vplývajú najmä náklady na opravu prístrešku a osadenie filtrov do vzduchotechniky vo vlastnej budove v Košiciach.

Náklady na ostatné služby zaznamenali 8,6 % medziročný nárast oproti roku 2019. Od roku 2020 sú v ostatných službách zahrnuté aj náklady na zástup v exekučnom konaní, ktoré

medziročne oproti roku 2019 výrazne narástli vplyvom účinnosti zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V roku 2020 sú náklady na zástup v exekučnom konaní až na úrovni 207 982 eur, pričom vplyv vyššie uvedeného zákona bude výrazný aj v roku 2021.

Od roku 2020 sú v rámci nákladov na ostatné služby účtované aj náklady na služby za prevádzkovanie a správu prístupového bodu SR - EESSI zabezpečované Sociálnou poisťovňou, ktoré sú v roku 2020 vo výške 18 011 eur. Za december 2020 bola zaúčtovaná už aj rezerva na servisný paušál k novovytvorenému softvéru pre projekt EESSI v predbežnej výške 7 188 eur za príslušný mesiac.

Medziročný pokles nákladov na internet o 38,8 % je v dôsledku jednorazových nákladov na zriadenie elektronickej komunikačnej služby v roku 2019 vo výške 157 920 eur.

Náklady na prepravu mŕtvych na pitvy zaznamenali výrazný medziročný nárast o 47,6 %, jednak v dôsledku nárastu cien, ako aj v dôsledku výrazného zvýšenia počtu prevozov v nadväznosti na epidemickú situáciu v súvislosti s ochorením Covid-19.

Epidemická situácia rovnako vplýva aj na výrazný nárast nákladov na prevoz biologického materiálu, a tým na nárast nákladov na účte 518125 Služby zdravotným zariadeniam, ktoré medziročne vzrástli až o 108,4 %.

V roku 2020 boli účtované aj náklady na prevoz lekárov na miesto prehliadky mŕtveho tela mimo zdravotníckych zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti a späť v nadväznosti na obdobie, kedy nebola uzatvorená zmluva s organizátorom prehliadok v Bratislavskom samosprávnom kraji.

V roku 2020 neboli oproti predchádzajúcemu obdobiu účtované náklady za poradenské služby, ktoré v roku 2019 boli využité na prípravu EÚ projektov vo výške 70 800 eur.

Mierny nárast nákladov na nájomné za budovy a priestory zohľadňuje zmluvné medziročné zvýšenie nájomného o sumu odrážajúcu index spotrebiteľských cien vyhlásený Štatistickým úradom SR.

Ďalšie náklady za služby z bežnej činnosti boli stabilizované s minimálnymi medziročnými zmenami.

Zákonné sociálne náklady vzrástli medziročne o 452,6 %, t. j. o 425 972 eur. V rámci zákonných sociálnych nákladov boli v súlade s usmernením Ministerstva financií SR v roku 2020 zúčtované aj náklady súvisiace s príspevkom na stravovanie, preventívne prehliadky a rekondičné pobyty, ktoré boli v roku 2019 účtované na iných ostatných nákladoch. Výrazný vplyv na nárast predmetných nákladov má aj príspevok na osobné ochranné pracovné prostriedky, ktoré boli v roku 2019 účtované v rámci spotreby materiálu. V roku 2020 predstavujú náklady na príspevok na osobné ochranné pracovné prostriedky vrátane ochranných prostriedkov získaných od Správy štátnych hmotných rezerv SR objem 248 203 eur

Najväčšiu časť **Iných ostatných nákladov** predstavujú náklady na prehliadky mŕtvych tiel vo výške 3 039 157 eur, ktoré sa medziročne zvýšili o 339 956 eur, t. j. o 12,6 % najmä v dôsledku nárastu počtu prehliadok mŕtvych tiel mimo zdravotníckych zariadení pre relatívne stabilných cenách za jednu prehliadku. Náklady na prehliadky mŕtvych tiel tvoria 93,6 % z iných ostatných nákladov. Okrem nákladov na prehliadku sú v rámci iných ostatných nákladov účtované odmeny pre členov dozornej a správnej rady, ako aj poistenie áut či majetku.

Odpisy dlhodobého majetku v roku 2020 poklesli oproti predchádzajúcemu roku o 32,0 %, t. j. o 390 771 eur, najmä v dôsledku ukončenia odpisovania nehmotného majetku SK-DRG a Grouper pre DRG počas roku 2020.

Za rok 2020 boli v **ostatných nákladoch** zúčtované kurzové straty vo výške 484 583 eur, pri medziročnom zvýšení o 129 703 eur.

b) Výnosy

Celkové výnosy úradu k 31. decembru 2020 predstavovali 21 843 475 eur, t. j. nárast o 2,6 % oproti roku 2019. Rozhodujúcu položku výnosov predstavoval prevod **príspevku od zdravotných poisťovní na činnosť úradu** na rok 2020 vo výške 20 440 852 eur s nárastom o 2,4 %, t. j. 479 395 eur. Príspevok bol príjmom úradu v roku 2019, v účtovníctve bol zaúčtovaný ako výnos budúceho obdobia a v januári 2020 preúčtovaný do výnosov.

V rámci **tržieb z predaja služieb** sú ďalšími výnosovými položkami v roku 2020 aj tržby za pitvy nariadené podľa osobitného predpisu, príjmy za chladenie mŕtvych tiel, príjmy za vykonané toxikologické vyšetrenia či príjmy z výučbového procesu. Vplyvom epidemickej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19 došlo k medziročnému poklesu tržieb za výučbovú základňu, a to o 61,0 % z dôvodu obmedzení vo vyučovacom procese. Zároveň pri zníženom počte kriminálnych a trestných činov došlo v roku 2020 aj k poklesu tržieb za súdne pitvy, a to o 13,9 %, t. j. o 48 744 eur.

Počas roku 2020 bol zúčtovaný celkový kurzový zisk vyplývajúci z činnosti úradu ako styčného orgánu vo výške 315 905 eur.

Príspevky zúčtované ako dotácie na projekty, ktoré boli v roku 2020 vo výške 141 658 eur, tvoria účtovne usporiadané a preúčtované výnosy budúcich období na projekt DRG a EESSI.

Tabuľka č. 8 - Štruktúra výnosov

(v eurách)

Názov položky	S 2019	% z celkových výnosov	S 2020	% z celkových výnosov
Tržby z predaja služieb	874 634	4,108	804 380	3,682
súdne pitvy	351 446	1,651	302 702	1,386
chladenie mŕtvych	61 283	0,288	65 329	0,299
toxikologické vyšetrenia	376 550	1,768	402 840	1,844
výučbová základňa	80 166	0,376	31 270	0,143
ostatné tržby (odber tkanív)	5 189	0,024	2 240	0,010
Úroky	3 253	0,015	3 472	0,016
Úroky z omeškania	0	0,000	11	0,000
Zmluvné pokuty a penále	31 500	0,148	0	0,000
Kurzové zisky	21 627	0,102	315 905	1,446
Prijaté dary	0	0,000	130 756	0,599
Zákonné poplatky (príspevky od ZP na činnosť úradu)	19 961 457	93,749	20 440 852	93,579
Ostatné výnosy	32 975	0,155	1 627	0,007
povolenia a súhlasy	330	0,002	1 452	0,007
povolenia na prevádzkovanie ZZS	32 144	0,151	0	0,000
vydanie rozhodnutí	55	0,000	0	0,000
náhrady trov z exekúcií	362	0,002	112	0,001
náhrady iné	84	0,000	63	0,000
Tržby z predaja DHM	0	0,000	0	0,000
Dotácie na projekty	366 983	1,724	141 658	0,649
Dotácie na právne zastupovanie	0	0,000	4 814	0,022
Výnosy celkom	21 292 429	100,0	21 843 475	100,0

C.2. Zhodnotenie majetkovej pozície úradu

a) Dlhodobý majetok

Tabuľka č. 9 - Štruktúra dlhodobého majetku k 31. decembru 2020

(v eurách)

Názov položky	Stav k 01.01.2020	Prírastok / úbytok (+/-)	Stav k 31.12.2020
nehmotný	6 141 637	-539 327	5 602 310
nezaradený nehmotný majetok	0	661 500	661 500
hmotný	12 596 530	312 388	12 908 918
pozemky	274 786	0	274 786
stavby	5 912 965	0	5 912 965
stroje, prístroje	6 019 011	312 388	6 331 399
dopravné prostriedky	375 224	0	375 224
ostatný hmotný majetok	14 544	0	14 544
Dlhodobý majetok celkom	18 738 167	434 561	19 172 728

Počas roku 2020 úrad vyradil zastarané nefunkčné softvérové vybavenie, čo spôsobilo medziročne pokles v nehmotnom majetku vo výške 539 327 eur. Ku koncu roka 2020 úrad zaevidoval v majetku nezaradený nehmotný majetok, a to softvér pre projekt EESSI odovzdaný dodávateľom k 30. novembru 2020 v hodnote 661 500 eur.

V hmotnom majetku je v roku 2020 zaúčtovaný najmä nákup prístrojov a zariadení pre SLaPA pracoviská, ktorý v hodnote prevýšil vyradenú výpočtovú techniku a prístrojové vybavenie SLaPA pracovísk.

Dlhodobý hmotný majetok úrad odpisuje rovnomerne podľa § 27 a § 29 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. Zrýchlené odpisovanie majetku sa neuplatňuje.

Neobežný majetok úradu bol k 31. decembru 2020 odpísaný na 64,9 %, zostatková hodnota dlhodobého majetku bola spolu k uvedenému dátumu 6 729 370 eur a oproti zostatkovej hodnote v roku 2019 vo výške 6 508 557 eur sa medziročne zvýšila o 220 813 eur. Prírastok dlhodobého nehmotného majetku bol v hodnote 122 173 eur a prírastok dlhodobého hmotného majetku bol v hodnote 312 388 eur. Všetky pohyby boli uplatnené v odpisoch zúčtovaných v celkovej sume 828 652 eur.

b) Finančné prostriedky

Finančné prostriedky úrad vedie v súlade s § 28 ods. 9 zákona č. 581/2004 Z. z. a v súlade so zákonom č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici na účtoch v Štátnej pokladnici. V systéme Štátnej pokladnice je úrad zaradený ako klient B.

b.1. Pokladnice a ceniny

K 01. januáru 2020 mal úrad otvorenú hotovostnú pokladnicu na ústredí, 8 hotovostných pokladníc na pobočkách a 9 hotovostných pokladníc na SLaPA pracoviskách. Denný limit zostatku peňažných prostriedkov v hotovosti vymedzuje výnos Ministerstva financií SR č. MF/026991/2012-321 sumou 4 000 eur a peňažné prostriedky v cudzej mene v sume zodpovedajúcej hodnote 1 000 eur prepočítané podľa referenčného výmenného kurzu

určeného a vyhláseného Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska platného v tento deň. Denný peňažný limit zostatku je pre pobočky a SLAPA pracoviská 100 eur, s výnimkou SLAPA pracoviska Antolská, Bratislava, ktoré má denný limit zostatku 200 eur a zvyšok do 4 000 eur limitu je v pokladnici ústredia.

Ústredie úradu nemalo otvorenú v roku 2020 žiadnu valutovú pokladnicu. Celkový zostatok hotovosti eur vo všetkých pokladniciach k 31. decembru 2020 bol 2 812 eur. Hodnota cenín za pohonné látky bola k 31. decembru 2020 vo výške 947 eur.

Podľa § 12 ods. 2 písm. i) zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici v znení neskorších predpisov je možné použiť peňažné prostriedky v hotovosti s výnimkami uvedenými pod písmenami a) - h) do výšky 1 % ročného rozpočtu bežných výdavkov. V roku 2020 bolo v pokladniciach úradu použitých v zmysle cit. zákona 13 994,58 eur, čo predstavuje 0,07 % z rozpočtovaných bežných výdavkov na rok 2020.

b.2. Bankové účty

Na účtoch, ktoré má úrad otvorené v Štátnej pokladnici, evidoval k 31. decembru 2020 nasledovné zostatky.

Tabuľka č. 10 - Bankové účty

(v eurách)			
Názov položky	k 31.12.2019	k 31.12.2020	medziročná zmena
Bežný účet	1 046 606,25	738 467,49	-308 138,76
Účet na príspevok na činnosť od ZP	36 989 886,54	40 858 112,37	3 868 225,83
Zúčtovací účet - styčný orgán	2 605 948,33	9 092 487,30	6 486 538,97
Účet pre sociálny fond	7 545,37	9 789,06	2 243,69
Účet pokút	28 864,23	23 046,52	-5 817,71
Depozitný účet	189 853,21	209 923,33	20 070,12
Účet pre projekt EESSI	280 856,14	0,00	-280 856,14
VÚB účty	10 695,08	12 916,08	2 221,00
Celkový zostatok na účtoch	41 160 255,15	50 944 742,15	9 784 487,00

Okrem účtov v Štátnej pokladnici má úrad k dispozícii 9 účtov vo VÚB, ktoré používa na dopĺňanie a odvod hotovosti z pokladníc ústredia, pobočiek a SLAPA pracovísk. Na týchto účtoch bol celkový stav k 31. decembru 2020 vo výške 12 916,08 eur. Celkový zostatok na účtoch úradu k 31. decembru 2020 bol vo výške 50 944 742,15 eur.

c.3. Závazky a pohľadávky

Celkové záväzky úradu k 31. decembru 2020 boli vo výške 93 681 580 eur, kým v rovnakom období roku 2019 boli na úrovni 82 519 370 eur. Najväčšiu časť záväzkov predstavujú záväzky z činnosti styčného orgánu 90 131 980 eur, kde došlo oproti roku 2019 k zvýšeniu stavu o 10 948 851 eur, z čoho voči zahraničným partnerom sa záväzky zvýšili o 754 556 eur a voči zdravotným poisťovniam zvýšili o 10 194 295 eur.

Závazky voči dodávateľom tovarov a služieb predstavovali k 31. decembru 2020 čiastku 778 373 eur, kým v roku 2019 boli v hodnote 367 811 eur, čo predstavuje medziročné zvýšenie o 410 562 eur, najmä v dôsledku prijatých faktúr na konci decembra 2020.

Úrad ku koncu roka 2020 eviduje **záväzok voči štátnemu rozpočtu** vo výške 1 423 007 eur, čo predstavuje oproti roku 2019 pokles o 199 169 eur. Tento záväzok tvoria právoplatne uložené pokuty úradom za priestupky v zdravotnom poistení a pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Povinní na pokutový účet úradu v priebehu roku 2020 uhradili pokuty vo výške 198 558 eur, čo je o 28 630 eur menej ako za rovnaké obdobie minulého roku. Pokuty uhradené v priebehu roka 2020 úrad odvedol do štátneho rozpočtu.

Tabuľka č. 11 - Závazky úradu

(v eurách)

Názov položky	k 31.12.2019	k 31.12.2020	medziročná zmena
Z obchodného styku	79 928 653	91 144 080	11 215 427
dodávateľia	367 811	778 373	410 562
depozit, zábezpeky	40 885	60 955	20 070
z čin. styčného orgánu	79 183 129	90 131 980	10 948 851
ostatné	336 828	172 772	-164 056
Voči zamestnancom	439 462	503 116	63 654
Voči inštitúciám soc. poistenia	292 000	340 419	48 419
Daňové záväzky	78 602	91 876	13 274
Voči štátnemu rozpočtu	1 622 176	1 423 007	-199 169
Sociálny fond	9 509	12 327	2 819
Ostatné záväzky	0	17 786	17 786
Ostatné dlhodobé záväzky	148 969	148 969	0
Závazky celkom	82 519 370	93 681 580	11 162 210

Celkové pohľadávky úradu v brutto k 31. decembru 2020 boli 82 568 278 eur. Najväčšiu časť pohľadávok predstavujú pohľadávky z činnosti styčného orgánu vo výške 80 870 815 eur, kde došlo k zvýšeniu oproti roku 2019 o 4 626 887 eur, z toho voči zahraničným partnerom sa stav zvýšil o 7 503 412 eur a voči zdravotným poisťovniam pohľadávky medziročne poklesli o 2 876 525 eur.

Pohľadávky z obchodného styku v brutto (za pitvy vykonávané podľa osobitného predpisu, toxikologické vyšetrenia a ostatné zákonné plnenia) boli k 31. decembru 2020 vo výške 124 730 eur, čo je mierne zníženie oproti predchádzajúcemu roku.

Tabuľka č. 12 - Pohľadávky úradu

(v eurách)

Názov položky	k 31.12.2019	k 31.12.2020	medziročná zmena
Z obchodného styku	163 398	124 730	-38 669
Z čin. styčného orgánu	76 243 928	80 870 815	4 626 887
Ostatné	336 892	172 772	-164 120
Za udelené pokuty	1 593 312	1 399 961	-193 351
Pohľadávky celkom	78 337 530	82 568 278	4 230 747

Pohľadávky a záväzky zo styčného orgánu majú špecifický charakter. Jedna časť sú pohľadávky voči ZP, ktoré odzrkadľujú záväzky voči zahraničným partnerom za poskytnutú zdravotnú starostlivosť našim občanom v zahraničí. Druhá časť sú záväzky voči zdravotným poisťovniam nadväzujúce na pohľadávky voči zahraničným partnerom za poskytnutú zdravotnú starostlivosť cudzincom našimi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Celý proces likvidácie pohľadávok a záväzkov je časovo náročný, pretože podlieha kontrole a preskúmaniu poskytnutej zdravotnej starostlivosti na základe lokálnych právnych noriem.

Tabuľka č. 13 - Prehľad o záväzkoch a pohľadávkach súvisiacich s činnosťou styčného orgánu

(v eurách)

Názov položky	k 31.12.2019	k 31.12.2020	medziročná zmena
Záväzky voči	79 183 129	90 131 980	10 948 851
štátom EÚ	33 968 192	34 722 748	754 556
ZP v SR	45 214 937	55 409 232	10 194 295
Pohľadávky voči	76 243 928	80 870 815	4 626 887
štátom EÚ	43 328 922	50 832 334	7 503 412
ZP v SR	32 915 006	30 038 481	-2 876 525

Nariadením ES č. 987/2009 sa stanovuje postup vykonávania nariadenia ES č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Nasledovne boli upravené pravidlá a postupy pri uplatňovaní náhrad pri recipročne poskytovanej lekárskej starostlivosti, ktoré sú účinné od 01. mája 2010:

- skrátenou lehotou na uplatnenie pohľadávok medzi štátmi (12 mesiacov od konca kalendárneho polroka, v ktorom bola pohľadávka zaúčtovaná vo veriteľskej inštitúcii),
- predĺžením lehoty splatnosti na 18 mesiacov od konca kalendárneho mesiaca, v ktorom bola pohľadávka predložená dlžníckemu styčnému orgánu, s čím súvisí znížená frekvencia úhrad z EÚ.

Predpis nových pohľadávok úradu za rok 2020 dosiahol hodnotu 40 442 tis. eur, čo predstavuje pokles hodnoty pohľadávok o 5,15 % v porovnaní s rokom 2019. Počet individuálnych pohľadávok poklesol o 4,53 % a priemerná hodnota individuálnej pohľadávky predstavovala v sledovanom období 141,16 eur. Vzhľadom na 18-mesačnú lehotu splatnosti podľa európskej legislatívy ide o pohľadávky s dlhším životným cyklom a z vykázaného predpisu bolo k ultimu sledovaného obdobia vysporiadaných 2 % a 98 % bolo súčasťou zostatku pohľadávok k 31. decembru 2020. 99,99 % nových pohľadávok SR opäť tvorili pohľadávky uplatnené na základe skutočných výdavkov a 0,01 % sa týkalo pohľadávok podľa paušálnych nákladov.

V oblasti záväzkov došlo v roku 2020 k nárastu predpisu záväzkov o 8,57 %, a tiež k poklesu nárastu individuálnych faktúr o 0,98 %. Celková výška predpisu záväzkov dosiahla sumu 45 411 tis. eur. Priemerná hodnota individuálneho záväzku predstavovala 615,26 eur. K 31. decembru 2020 bolo z uvedenej hodnoty uhradených 32,34 % a 67,66 % bolo súčasťou zostatku záväzkov k ultimu sledovaného obdobia. 97,20 % nových záväzkov SR tvorili záväzky uplatnené na základe skutočných výdavkov a 2,80 % sa týkalo záväzkov podľa paušálnych nákladov.

Záver

Hospodárenie úradu v roku 2020 vo výraznej miere ovplyvňovala epidemická situácia v súvislosti s ochorením Covid-19. Počas celého roka si vyžiadala priame dodatočné výdavky vo výške 498 314 eur, ktoré úrad musel zabezpečiť v rámci schváleného limitu výdavkov na rok 2020.

Najvýraznejší vplyv bol v oblasti zabezpečenia zvýšenej potreby osobných ochranných pracovných prostriedkov, a to najmä pri výkone pitiev mŕtvych tiel nakazených vírusom SARS-COV-2. Situácia na trhu s ochrannými pomôckami spôsobila výrazný nárast ich cien, pričom dodávatelia neboli schopní dodávať tento materiál v cenách, ani v množstvách dohodnutých v zmluvách. Úrad tak bol nútený zabezpečovať ochranné pracovné pomôcky v núdzovom režime. Medziročný nárast výdavkov na osobné ochranné pracovné prostriedky predstavoval 784,5 % z objemu 25 605 eur v roku 2019 na sumu 226 489 eur v roku 2020. Zároveň úrad zabezpečoval zvýšenú dezinfekciu na všetkých pracoviskách.

Výrazný nárast počtu úmrtí v roku 2020, či už v zdravotníckych zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti alebo mimo týchto zdravotníckych zariadení, spôsobil následný nárast počtu prehliadok mŕtvych tiel, ako aj následné zvýšenie počtu prepráv mŕtvych tiel na pitvu. Medziročné zvýšenie výdavkov na prehliadky mŕtvych tiel pri stabilných cenách predstavuje 4,38 % a objem výdavkov na prepravu mŕtvych tiel zaznamenal nárast o 34,4 %. Pri výraznom náraste počtu vykonaných pitiev, napriek poklesu počtu súdnych pitiev a vykonaných toxikologických vyšetrení, došlo v roku 2020 zároveň aj k zvýšeniu výdavkov na špeciálny zdravotnícky materiál, chemikálie a liečivá.

V roku 2020 bol ukončený vývoj softvéru pre projekt EESSI vrátane hardvérového zabezpečenia v hodnote 730 090 eur za účelom komplexnej medzištátnej elektronickej výmeny dát z členských štátov Európskej únie do SR a naopak pri činnosti úradu ako styčného orgánu pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia. Zároveň bola realizovaná modernizácia SLAPA pracovísk prístrojovým vybavením a potrebným zariadením. Viaceré kapitálové zámery, najmä v oblasti modernizácie softvérového vybavenia úradu, sú v dôsledku zdĺhavého procesu prípravy verejného obstarávania presunuté do nasledujúceho rozpočtového obdobia.